

ojo, klican na odgovor, potrebno je še to javno povedati, da vsakdo, kdor dela zoper demokrate in radičevce, dela zoper korupcijo.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Radikalna stranka sama o sebi. Radikalna stranka je v naši državi najmočnejša, saj od 315 poslancev jih ima sama 140. Razumljivo je, da v toliki množici poslancev pride kdaj do nesoglasja. Zgodilo se je zato, da je ta stranka doživela že večkrat notranje spore, ali vendar je ostala kljub temu, da se je kdaj kak del odkril, odločujoča. Toda sedaj, ko je v vladi z SLS, se je pa stranka notranje zelo utrdila. Celotno preje odločeni Jovanovičev klub je šel nazaj v stranko, ki je tem poslancem izkazala toliko zaupanja, da je iz njihove vrste vzela celo ministra. Opozicija bi seveda rada videla spor v radikalni stranki in je mislila, da ga bo povzročila z obtožnico zoper Maksimoviča. Toda radikalni klub se je že izjavil, da bo tudi tu zaradi stranke držal disciplino in opozicija, ki se vsa besna zaletava v sedanjo vlado, bo osramočena. Radikalna stranka pa se je odločila, da Slovenijo zaupa le SLS, ki je stranka poštenja, reda in dela.

Država in oblastne skupščine. Marsikatera opravila, ki jih je dozdaj vršila osrednja vlada, oziroma jih ni vršila kot bi morala, bodo pod sedanjo vlado prevzete oblastne skupščine. Demokrate in radičevce, ti nasprotniki vsake samouprave in ljudske svobode, se najbolj jezijo, ker je sedanja vlada omogočila oblastnim skupščinam, da lahko začnejo s svojim delom. Vlada je že določila golove svote za načetek, tako da bodo oblastni odbori lahko takoj pričeli. Gotovo je tudi, da bo vlada, dokler bodo ministri iz SLS v njej, redno podpirala oblastne skupščine in jim vedno večji delokrog priznala. Zato je bilo pozdravljati, da je naša stranka kljub težkemu položaju se vendar odločila, da gre v vlado in začne zavožen državni voz vleči iz blata, kamor ga je spravila RR vlada in preje še slabša PP vlada. Tega torej ne smemo nikdar pozabiti, da nam je SLS pridobila za prvi del naše gospodarske svobode, da delujejo oblastne skupščine.

Razprave v narodni skupščini se od nedelje do četrta mislo vršile zaradi otvoritve oblastnih skupščin. Potem pa se bodo nadaljevale. Tekom marca mora biti ves proračun sprejet. Opozicija bo hote ali ne hote omogočila sprejetje proračuna.

Radič bi rad vse v svojo malho! Radič je preje povzdigoval radikale do nebes, zdaj jih kolne do pekla. Preje mu je bil Pribečević najhujši, zdaj se bosta kmalu — poljubljal. Vendar kljub temu prihaja do spoznanja, da bi bilo najbolje, če bi šel z radikali in SLS v veliko skupno vlado. Da bo to še bolj pokazal, bo baje glasoval ves Radičev klub za proračun.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Italiji sta dva kralja. Pričakovati je bilo, da bosta kralj in Mussolini, katerega fašisti že nazivajo za — cesarja, zadela skup in da bo nastal spor. Res se je to zgodilo, dasi italijanski listi o tem ne smejo poročati. Mussolini je kralja že tako prikrajšal pri pravicah, da je kralj Emanuel poklical k sebi svojega maršala in mu povedal, da bo izdal kraljevski poziv narodu, naj brani svojega kralja. Maršal mu je to odsvetoval. Kralj je nato njega prosil, naj brani svojega kralja, a se je maršal, ki je Mussolinijev pristaš, izgovarjal, da ni potrebno, da kralj ni v nevarnosti itd. No, lepa reč bo še enkrat v tej Italiji!

Mussolinijeva vlada v Albaniji. Preteklo nedeljo je Albanija dobila novo vlado, ki je sestavljena po zahtevi Mussolinija. Predsednik republike pa je ostal dosedanji Ahmed beg Zogu. Vendar tu Mussoliniju ne gre tako gladko od rok, kot si je mislil.

Nemčija želi zbliznanje z Jugoslavijo. Zadnji čas pišejo vsi evropski, posebno še nemški listi, o tem, da se bosta zbliznala Nemčija in Jugoslavija. To zbliznanje bi bilo predvsem gospodarsko. Da bi Nemčija odvezemala poljedelske pridelke Jugoslavije, ta pa njene industrijske izdelke. V ta namen se bodo začela trgovska pogajanja. Listi so poročali, da bodo pri tem imeli Slovenci precej odločujočo be-

ali dve. Zavij se v njih kože, pa se pozdraviš. To imaš za tvojo kašo.

Razbojniki so si vedeli pomagati. Tolfos pa ni več videl Sobka in Sobek ne Tolfosa. Sicer se pa nobenemu ni tožilo.

Drugo zimo, kaki dve leti pozneje, je prebil drugače. Nastanil se je v Zakopanem na Bundovkah v ovčaku pri Samkovih ovcah. Tam je bil kakor v trdnjavi, kajti ovčjak je bil zgrajen iz samih celih, neotesanih smrek. Z njim pa se je tam nastanila tudi njegova ljubica Zošlanka iz Zakopanega.

Sobek je bil poraben za vse. Čital je iz knjige, da je bilo veselje in čudovito je sviral na dude. In ljudje so ga imeli grozno radi. Cerkev je bila daleč, ljudje pa so se ahajali pri njem na Bundovkah.

Izba je bila velika; peč so pokrili z ruto, pa je bilo opravljeno. Sobek je vzel knjigo v roke in iz nje na glas molil pri peči, ljudje pa za njim.

Ženske so zebrale, da jih je bila polna vsa izba.

Peli so pobožne pesmi iz bukev, ko pa se je bila pobožnost končala, so jedli in pili.

Sicer pa je Sobku vsak moral prinesiti steklenico žganja, kos slanice ali pa grudo masla.

To je bilo vsem znano, zato je prinesel vsak, kar je imel.

Ko so se najedli in napili, so zopet plesali.

Prvi je šel vedno v kolo Sobek s svojo Zošlanko. Ko sta se naplesala, je Sobek sedel na klop, vzel dude, igral, ljudje pa so plesali.

Včasih je taka pobožnost pri Sobku trajala kar do torka. Marsikak kmet je s take zabave prišel domov brez las. Kajti Sobek ni poznal šale; če se je kdo zagledal v Zošlan-

sedo in so navajali že imena naših vodilnih politikov, ki bi naj to izvršili.

Angliji se njena moč krha. Boj na Kitajskem kaže, da moč največje in najvplivnejše države v Evropi, to je Anglije, pojema. Tu so se sicer sprti Kitajci složno dvignili zoper Angleže in zoper njihovo trgovino. Angleži že želijo posredovanja Japonske, naj poseže vmes. Tudi Mussolini misli, da mora svoj lonček pristaviti k temu ognju, pa je že začel italijanske čete pošiljati na kitajsko bojno polje. — Enako se pripravljajo zoper angleško nadvlado v Indiji. Tu se vršijo zdaj veliki štrajki na železnici, pošti in tudi v angleških tovarnah. Nastali so že taki nemiri, da je morala posredovati vojska. Angleška bo tudi tu imela še težke čase, ker se hočejo narodi pač osamosvojiti.

Spor za prestolonasledstvo na Rumunskem traja dalje. Vsaki dan prihajajo poročila o novih spletkah obeh skupin, katera bi naj nadvladala. Bivši prestolonaslednik Karl ne sme domov, njegova bivša žena bi v tem slučaju povzročila velike škandale na dvoru. Pozneje vnaprej določeni prestolonaslednik Mihael je še mali, pa se zdravi v Italiji, tako se javno in uradno objavlja. Ljudstvo je izredno vznemirjeno.

Ali vojna ali mir? Za razorožitev je predsednik Združenih držav Severne Amerike Coolidge dal nov načrt in predlog, toda ni upati, da bo sprejet, ker vse države govorejo o miru, pripravljajo pa se na vojsko. Dve državi pa sta, ki kar odkrito povesta, da se pripravljata na vojsko, in to sta Italija in Nemčija. Za mirovno svetovno misel bo potrebno zažeti z druge strani delati, države same tega ne bodo izvršile.

Kaj je novega?

Grozen umor beračice. V gozdu med Sv. Miklavžem in Loko pri Hočah so našli dne 15. t. m. truplo neke beračice, ki je najbrž bila najprej oropana, potem na grozovit in naravnost sadističen način trpinčena in nazadnje umorjena. Pri raztelesenju dne 17. t. m. se je dognalo, da je imela usta zamašena s travo in z listjem, poleg tega pa v usta zabite tri kline! Na vratu je imela zevajočo rano, pokrito z njenim robcem. Imela je tudi polomljenih več reber in tudi več drugih večjih telesnih poškodb, kar je dokaz, kako kruto je ostudna zver v človeški podobi ravnila z ubogo žrtvijo. Orožništvo zasleduje celo zadevo ter upamo, da bo ta zver prekoslej prišla v roke pravice. Imena nesrečne žrtve dosedaj še ni bilo mogoče dognati. Našli so pri njej samo dovoljenje za beračenje, izdano od občine Laže pri Konjicah. — Cesta med Sv. Miklavžem in Loko je zadnje čase sploh na slabem glasu. Nedavno pred zgoraj opisanim umorom je bil skoraj na istem mestu napaden kovač g. J. Zumer iz Loke. Vračal se je okrog 9. ure zvečer od Sv. Miklavža domov v Loko. Radi sigurnosti je pobral debelejši kamen ter ga vtaknil v žep. Ko je prišel preko klanca do zadnjega grmovja, mu je zaklical nekdo »stoj!« in kmalu nato je planil na cesto neznan možki ter obstal kakih 15 korakov proč od kovača. Nekaj časa sta se brez besed gledala, nakar se je Zumer obrnil ter nadaljeval pot. V tem hipu pa je neznanec skočil za njim. Komaj se je Zumer zopet obrnil, je neznanec zopet obstal. Kovaču je bilo teh šal že dovolj, potegnil je kamen iz žepa ter ga vrgel neznanec v svo sivo v glavo, da se je takoj nezavesten zgrutil. V tem trenutku je skočil iz grma drug možki ter oplazil kovača z gorjačo po glavi. Udarec pa je bil slabo namerjen in je zbil kovaču samo kapo z glave. Ta je naglo pobral nov kamen, ga zalučal v napadalca ter pobeignil v smeri proti Loki. Sreča je dva možka ter se z njima vrnil nazaj na mesto napada, toda neznanca sta že izginila.

Požar v Slovenskih goricah. V noči od 14. na 15. t. m. je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju posestnika Franca Janžekoviča v Setarjevi pri St. Lenartu v Slov. gor. V nekaj urah je postalo skoraj novo in zelo prostrano poslopije žrtev plamenov. K sreči je bilo prazno, razven par kokoši in kobile, katero so pa ljudje rešili. Ker ni bilo požarne brambe, je obstojala nevarnost da se ogenj razširi tudi na sosednja poslopija, ki stoje v bližini; sosedje se lahko zahvalijo samo slabemu vremenu, da tudi oni niso pogoreli. Ta požar je že tretji pri posestniku Janžekoviču. Zgoreli sta mu že prej vinogradniški poslopiji v Gradišaku pri Sv. Lenartu in v Žikaricah pri St. Rupertu. Nedavno pa

ko, ga je kar zgrabil za »huncfute« na glavi in hop! z njim ven. Lasje so pa Sobku ostali v pesteh.

Tisti se ni več vrnil v koč, da bi Sobka oštel. Vsak je šel počasi domov ter si otipaval glavo.

Vračati se ni bilo varno, ker Sobek ni poznal šale. Sicer pa jeze tudi ni bilo zato — drugo nedeljo je kaznovanec zopet prišel.

Spomladi je Sobek odmeril platno za Zošlanko od smreke do smreke. To je bilo kolo, to je bila meral

Potem pa je odšel v gozd.

Tako je prezimoval Sobek Javorcaž.

Nazadnje so ga odkovali in kaj se zgodi!

Pride vam noter tak-le mlad častnik; ujetniki so bili baš na dvorišču.

Zid okoli dvorišča je bil visok. Pa pravi Sobku: »Javorcaž, ali je res, da znaš pobeigniti čez zid?«

»Res je! Zakaj bi ne znal?« pravi Sobek.

»Koliko korakov storiš?«

»Kolikor hočem, če treba štiri.«

»Ali bi skočil na ta-le zid?«

»Na tega-le? Aj, ne, ne skočim.«

»Če se pa zaletiš?«

»Oddaleč! Pa se.«

Častnik je malo pomislil, ker pa je bil mlad in rado-veden, pravi: »Ali daš besedo, da ne pobeigneš, čeprav gori skočiš?«

Sobek ni premišljal niti za hip. »Dam«, pravi.

* Spleteni lasje ob sencih, kakršne so prej nosili gorali. — Op. prel.

je uničil na nepojasnen način požar gospodarsko poslopije njegovemu bratu Janezu v Cermleškaku.

Stekel človek. V četrtek, dne 17. t. m., opoldne, so pripeljali v Maribor iz občine Lormanje pri St. Lenartu v Slogor, posestnika Svenška, ki je obolel na steklini. Okrog Božiča ga je ogrizel pes, o katerem nihče ni sumil, da je bil stekel. Svenšek se za rano ni brigal ter se je ista sama zacelila. Pred 14 dnevi pa je obolel na čudni bolezn. Pričela ga je boleli glava, izgubljal je zavest, bolel ga je celi život. Znaki bolezn so bili vedno hujši in pred nekaj dnevi je naravnost zbesnel. Šele tedaj so začeli sumiti, da je obolel vsled ugriza steklega psa, kar je zdravnik potrjal ter odredil takojšen prevoz v bolnico. Bolnika so zvezanega naložili na voz, ga pripeljali v Maribor, kjer so se ustavili najprej na policiji, ki jih je napolila v bolnico. V bolnici niso bolnika sprejeli, ker nimajo za to potrebnih prostorov. Spremljevalci so nato odšli na kolodvor ter ga pripeljali v Celje v Pasteurjev zavod. Med vožnjo in v Mariboru je bil bolnik popolnoma miren, lahko je hodil, vendar se ni več zavedal, kje se nahaja in kaj je z njim. Bolezen je že tako napredovala, da ni bilo več nobene pomoči. V vlaklu je Svenšek tako oslabil, da je že v bližini Slovenske Bistrice umrl. Truplo bi bili morali po predpisih v Slov. Bistrici izvagorirati in ga pokopati v občini, v kateri je umrl, toda radi upiranja krajevnih činiteljev so morali potovati spremljevalci struplom umrlega do Celja, kjer ga zdravstvena oblast dala prepeljati na pokopališče.

Vlak povozil neznanca. V predoru med Trbovljami in Hrastnikom je v noči od 16. na 17. t. m. povozil vlak nekoga moškega, katerega ime še ni ugotovljeno. Kaj je ta človek iskal v tunelu in ali je šel v njega z namenom samomora, se ne more dognati. Prepeljan je bil v mrtvašnico, Dol pri Hrastniku in tudi tam pokopan.

Umor v Derganjih selih na Dolenjskem. V zapore okrožnega sodišča v Novem mestu so pripeljali Francea Hrovata, po domače Grilčka, iz Vavte vasi. Pred leti se je priženil k vdovi Ani Avsenek v Derganjih selih nad Toplicami. Oba zakonca, okoli 45 let stara, sta živela nekaj časa v miru, kmalu pa so se pričeli v hiši stalni prepiri. Povod je bila v veliki meri že okoli desetkrat kaznovana Ana Hrovata, ki je bila znana po vsej okolici kot prepirljiva ženska. Ko je te dni zahteval mož France od svoje žene 3 dinarja cigarete, mu jih žena Ana ni hotela dati. Beseda je dala besedo, nakar je France Hrovata navalil na svojo ženo in jo v hlevu ubil. Mož France je bil takoj po izvršenem činu aretiran. Pred preiskovalnim sodnikom le deloma priznava svoje krvavo dejanje.

Strahote potresa v Hercegovini. Zadnjič smo na kratko poročali o nesreči, ki je zadela okraj Stolac na meji med Hercegovino in Dalmacijo. Potres je bil izredno močan. Potresne sunke so čutili na severu še precej močno do Sarajeva, na jugu in na zapadu pa je bil izredno hud sunek še v Splitu, Dubrovniku, Kotoru in Črnigori. Vendar je samo v Stolacu zahteval potres smrtno žrtve ter napravil veliko škodo. Ubitih je bilo skupno 15 oseb, veliko število pa je ranjenih. Podrtih je več sto človeških bivališč, mnogo tisoč hiš je pa tako poškodovanih, da je bivanje v njih smrtonovno. Čudovite so posledice potresa tudi v naravi. Potok Bela Vrijeska je popolnoma usahnil, voda pa se je zopet pojavila v novi strugi nekaj kilometrov višje ter teče popolnoma v novo smer. Usahnilo je mnogo vrelcev in nastali so zopet novi. Hrib nad vasjo Kubiša se je razpolovila ter je nastal v sredini globok prepad. S hriba se je med potresom utrgala velikanska skala ter zdrvela v dolino in porušila več hiš. Mnogo cest so zasuli plazovi. Zemlja je zajezila na več krajih potoke in reke in zastala voda je napravila cela jezera, ki bodo izginila šele potem, ko struge prekopljejo. Škoda je izredno velika. Vlada in zasebna občinska društva so priskočila prebivalstvu od potresa obiskanih krajev zelo izdatno na pomoč. Zemlja v teh krajih se še ni umirila. Najnovejše vesti poročajo o novih potrebnih sunkih, ki spravljajo ljudi v velikanski strah.

Kmetijska podružnica Maribor in okolici. Pred vojno smo imeli nekoliko viničarskih šol, na kojih so se mladeniči v devetih mesecih praktično in teoretično dobro naučili najvažnejšega, kar je umnemu viničarju treba znati. Te zelo primerne šole so se po vojni žal ukinitile. Ponovno se je v vrstah vinogradnikov izjavila želja, naj bi se zopet oživotvorile, ker po drugem potu danes ni priti do kvalificiranih viničarjev. Zdej je vlada tej upravičeni želji ustrepla. Naznanja se nam (obvestilo nam je došlo dne 19. t. m.)

Saj je pred njim stala tolpa ljudi: Lah, Rusini, Zgorjanji, Gorali — zdaj se je bilo treba pred temi izkazati, da se bodo čudili. Tudi vojakov je bilo polno naokrog.

»Častna beseda? Ali veš, kaj je čast?« se enkrat vpraša častnik.

»Čast je to kot honor, vem«, pravi Sobek. »Bil sem pri gospodih piaristih v Podolenci kaki dve leti in ti so me učili latinski. Duhovnik bi bil moral postati, pa se je drugače izteklo. — Ne bom ušel!«

»Dobro, skoči!«

Ljudje so se Sobku umaknili, ta je stekel, skočil sežen visoko, potem pa je napravil eden, dva, tri korake, da je ljudem kar zamrgolelo pred očmi, in je že stal na zidu.

Ljudje so onemeli od strmenja. Sobek pa je stal na zidu in gledal po svetu. Vsem je srce razbijalo v prsih. V tem edinem hipu je sto misli šinilo obsojencem skozi glave. Lahko bi pobeignil. Za zidom nihče ni stražil. Sicer pa bi takega tekača nihče ne dotekel. Lahko bi ušel, kamor bi hotel: v gore, na Ogrsko, kamor bi se mu ljubilo. Bil je prost. Solnce je žareče zahajalo na nebu.

»Skoči dol!« je spodaj kriknil častnik.

Sobek se je, na zidu stoječ, obrnil k njemu.

»Beseda!« je kriknil častnik, ves rdeč od nemira in straha. Kakor bi bil sam namenoma izpustil ujetnika.

»Vem!« je odgovoril Sobek Javorcaž in skočil dol med ujetnike.

Okrog njega je pljusnil šum pritajenih krikov in besed.

(Dalje prihodnjic.)